

Remissvar

2016-06-20

Låt fler forma framtiden!

(SOU 2016:5)

LSU tackar för möjligheten att inkomma med remissvar kring den statliga demokratiutredningen.

3. Om delaktighet och jämlikt inflytande

Nytt mål för demokratipolitiken

LSU ställer sig bakom utredningens förslag om ett nytt mål för demokratipolitiken. En hållbar demokrati är en demokrati som håller över tid och därför kan erövrats av varje ny generation. För att uppnå en jämlik demokrati behöver grupper som står längre från demokratisk delaktighet omfattas av särskilda insatser, stödsystem etc. Vi anser att målet, så som det är föreslaget, stärker fokuset på ungas demokratiska delaktighet, vilket är bra.

Tillsätt en maktutredning

LSU ställer sig huvudsakligen positivt till utredningens förslag om att tillsätta en maktutredning. Vi ställer oss dock frågande till den starka betoningen utredningen lägger på jämförelse bakåt i tiden och även på millennieskiftet som relevant jämförelsepunkt. På 15 års tid har vi genomgått en enorm förändring i samhället: från knappt någon internetanvändning alls, till att vi har internet som nav för såväl informationsinhämtning, diskussion och mobilisering. Genom internet får röster utrymme enligt en helt ny logik. Att jämföra dagens maktfördelning med hur den såg ut för 15 år sedan tror vi inte kommer bidra till att stärka makten hos grupper som har låg grad av demokratisk delaktighet idag.

Vi efterfrågar därför att en istället gör en djupare analys av hur maktförhållandena ser ut idag. Det bör vara upp till utredaren att göra jämförelser bakåt i tiden på de områden där det kan anses relevant. Vi ser fram emot att ta del av framåtblickande analyser, och förslag om hur vi kan fördela makt till de grupper som idag är underrepresenterade i maktens rum.

5. Valdeltagande och politiskt engagemang mellan valen

Överväganden och förslag om valdeltagandet och politiskt engagemang mellan valen

Vi vet att tröskeln är högre för unga att delta i val och engagera sig politiskt, och välkomnar därför förslag för ett mer jämlikt politiskt deltagande.

Insatser för ett jämlikt politiskt deltagande

LSU ställer sig mycket positivt till utredningens förslag om ett utökat stöd till det civila samhällets organisationer som jobbar för att öka det politiska deltagandet. Genom organisering tar unga makten över sina liv och bidrar med unga perspektiv i de politiska samtalen. Erfarenheten av att vara engagerad i en förening sänker även tröskeln för de unga som skulle vilja ta ett steg in i partipolitiken. Under de senaste tio åren har ungdomsrörelsen växt kraftigt, men utan att mötas upp av ett ökat stöd från det offentliga, och vi ser därför ett stort behov av en anslagshöjning till det unga civilsamhället.

LSU efterfrågar noggranna utvärderingar av effekterna av Regeringens satsning på lokala resurscenter, och att eventuella beslut att utöka satsningen fattas med utgångspunkt i de utvärderingarna. Vi är principiellt emot ökad öronmärkning av medel till det civila samhället, och ser att utredningens förslag i förlängningen leder till ett civilsamhälle som blir mer styrt av staten och mindre självständigt.

Tillträde till allmänna platser

LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Insatser för ett ökat valdeltagande

LSU ställer sig bakom utredningens förslag, och betonar vikten av ett långsiktigt idéburet arbete mellan och inför valen för att öka valdeltagandet inom de grupper som idag röstar i lägre grad. För att insatser för ett ökat valdeltagande ska kunna göra verklig skillnad är det viktigt att anslagen för dessa insatser fördelas i god tid inför valen. Regeringen behöver skapa goda förutsättningar för civilsamhället att göra stor skillnad.

Insatser för att öka valdeltagande bland utlandssvenskar

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. LSU vill att alla unga ska rösta. Därför ser vi positivt på förslag som underlättar för unga personer som är bosatta utomlands att utnyttja sin rösträtt.

6. De politiska partierna

Partierna som länk mellan väljarna och beslutsfattandet

LSU delar utredningens bedömning om att det är av stor vikt att det finns en rik mångfald av vägar för engagemang också för den som inte vill påverka genom partipolitiken. LSU menar att den bästa vägen för unga att ha makt och inflytande är genom den demokratiska organiseringen. Det offentliga bör därför verka för goda förutsättningar och starka stödsystem för det unga civilsamhället.

7. De förtroendevalda och den sociala representativiteten

Överväganden och förslag om de förtroendevalda och den sociala representativiteten

LSU instämmer i utredningens bedömning. LSU menar att det är viktigt att partikulturen präglas av en förståelse för att politiken blir bäst när de grupper som berörs av politiken finns representerade i beslutsfattandet. LSU stöttar gärna alla demokratiska partier som vill bidra till förnying.

Uppföljning av den sociala representativiteten och förtroendevaldas villkor i den nationella och lokala politiken

LSU ställer sig bakom utredningens förslag

Kommunerna och landstingens arbete för en förbättrad social representativitet

LSU ställer sig bakom utredningens förslag

8. De förtroendevaldas villkor

Överväganden och förslag om förtroendevaldas villkor

Den kompetens och erfarenhet som finns hos unga behöver tillvaratas på ett bättre sätt i samhället och i våra beslutsfattande församlingar. LSU menar att unga ska vara representerade i folkvalda församlingar minst motsvarande ungas andel av befolkningen. Så ser det inte ut idag. Unga är underrepresenterade i beslutsfattande församlingarna och därtill väljer en stor andel av de unga som blir invalda att avsluta sitt uppdrag innan mandatperioden är slut. LSU ser därför ett behov av förslag som underlättar för unga att ta och slutföra uppdrag som förtroendevalda.

Värdet av ett stort antal förtroendevalda

LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Rätt att behålla uppdrag som fullmäktigeledamot trots flytt

Den vanligaste anledningen till att unga personer lämnar sina förtroendeuppdrag i förtid är att de flyttar från den kommun eller det landsting där de har sina uppdrag. LSU ställer sig mycket positiv till utredningens förslag och ser att det kan ha positiva konsekvenser för ungas representation.

Introduktionsutbildningar för nya förtroendevalda

LSU ställer sig positiva till utredningens förslag om att erbjuda introduktionsutbildningar till nya förtroendevalda, eftersom vi ser att det kan sänka tröskeln för unga som väljer att ställa sig till för förfogande för förtroendeuppdrag, och att det därtill bidrar till att ge unga den kunskap de behöver för att delta på mer lika villkor.

Vi menar också att det är viktigt att se att ungas engagemang i föreningslivet även det bidrar till sänkta trösklar. En ung person som suttit i styrelsen i en ideell förening har ett betydligt kortare steg in i partipolitiska förtroendeuppdrag än den som saknar den erfarenheten. För att långsiktigt verka för att fler unga ska ta förtroendeuppdrag bör det offentliga skapa goda förutsättningar för det lokala unga civilsamhället att verka och engagera fler.

Kommuner och landsting ska verka för en trygg och säker miljö för de förtroendevalda

Det kan aldrig accepteras att personer som tar förtroendeuppdrag utsätts för trakasserier, hot eller våld. För individen är det en tragedi vem det än drabbar. Eftersom underrepresenterade grupper – unga, kvinnor och utrikes födda – tyvärr också är de som utsätts i störst utsträckning för dessa kränkningar ser vi att vägen till förtroendeuppdrag och tiden på den positionen påverkas negativt av den problematik utredningen beskriver. Detta behöver kommuner och landsting ta på största allvar.

LSU ställer sig bakom utredningens förslag om stöd till den som blivit utsatt, och att en upprättar handlingsplaner och rutiner för att hantera inträffade händelser. Vi vill dock understryka behovet av förebyggande åtgärder. Det behövs utbildning och kunskap om de maktordningar – åldersmaksordningen, könsmaksordningen och rasmaksordningen - som är verksamma i vårt samhälle och som utgör grogrund för den här typen av kränkningar.

9. Den lokala politikens organisering

Begränsa antalet mandatperioder för ordförandeposter

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. Vi ser att en begränsning av antalet mandatperioder som en person kan inneha uppdraget som ordförande kan bidra positivt till ungas möjligheter att inneha tunga positioner.

10. Deltagande och inflytande på nationell nivå

Överväganden och förslag om möjligheterna att påverka genom institutionella kanaler

Ungdomsorganisationer lämnas ofta utanför när det civila samhället konsulteras. Därför ställer sig LSU positiva till förslag som leder till att deltagandet i de formella kanalerna breddas och tillgängliggörs. En förutsättning för att detta ska kunna genomföras på ett bra sätt är en ökad kunskap hos det offentliga om det unga civilsamhället; både om vilka frågor de enskilda organisationerna jobbar med, och om vilka förutsättningar en behöver för att kunna delta.

Underlätta deltagande i remiss, samråd och hearings

LSU delar utredningens bedömning om att Regeringskansliet behöver se över och bredda urvalet organisationer som på olika sätt konsulteras i beslutsprocesser. Vi ser också ett stort behov att underlätta för spontana remissvar.

Övergripande

I LSU:s medlemsundersökning från 2015 uppgav 88% av de svarande organisationerna att de bedriver politisk påverkan. Ändå vet vi att ungdomsorganisationerna bara undantagsvis konsulteras i remiss, kommittéväsendet, hearings och samråd. Vi ser upprepade gånger hur vuxenorganisationer konsulteras, medan ungdomsorganisationen som jobbar med samma frågor, lämnas utanför.

Remisser

I förordning som reglerar statsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer är ett av de krav som ställs på de organisationer som önskar uppehålla statligt stöd att de ska vara självständiga: det ska vara organisationer av unga och för unga. Enligt oss är det precis så vi bör ha det. Med detta i åtanke

blir det för oss märkligt när staten gång på gång skickar remisser till RFSL, men inte till RFSL Ungdom, till Rädda barnen, men inte till rädda barnens ungdomsförbund, till De handikappades riksförbund men inte till Unga rörelsehindrade. Ungdomsorganisationerna företräds inte av vuxenorganisationer med liknande namn. De bär egna perspektiv som staten bör tillvarata för bättre politiska beslut och ett mer jämlikt politiskt deltagande.

Enligt Lundbergs studier, vilka refereras till i kapitlet, slutförs cirka 100 utredningar varje år. För ungdomsorganisationer, där merparten har mycket begränsade resurser är det ett stort arbete att själva leta upp de utredningar som är relevanta för en själv att inkomma med synpunkter kring. LSU:s föreslår därför att en relevant instans får i uppdrag att sammanställa ett nyhetsbrev med Veckans remisser, där alla organisationer som är intresserade kan skriva upp sig själva som prenumeranter. Det skulle underlätta spontana remissvar och eventuellt kompensera viss bristande kunskap om civilsamhället från det offentliga. Ett sådant nyhetsbrev skulle med fördel kunna ha en filtreringsfunktion, som gör att en organisation kan välja inom vilka områden/från vilka departement en vill ha uppdateringar om nysläppta betänkanden.

För att tillgängliggöra remisserna, och underlätta för mindre resursstarka organisationer att inkomma med yttranden föreslår vi också att det till varje remiss medföljer/finns att tillgå på internet en sammanställning av utredningens bedömningar och förslag. En sådan sammanställning ger både en god överblick, och underlättar arbetet med ett yttrande.

Samråd

och

hearings

Ungdomsorganisationer samlar unga som går i skolan, pluggar på universitet eller jobbar. De flesta organisationerna har endast ett fåtal anställda, och en stor del av arbetet som bedrivs är ideellt. För att underlätta för ungdomsorganisationer att kunna delta i samråd och hearings föreslår LSU en ökad flexibilitet och variation i tiderna för dessa möten.

Vi ser också att myndigheter som jobbar med liknande frågor (exempelvis de olika skolmyndigheterna), och därför i hög grad vill konsultera samma organisationer, skulle kunna bli bättre på att samordna sina samråd och hearings. Detta skulle underlätta för ungdomsorganisationer och andra resurssvaga organisationer att delta.

Ge utredningar bättre förutsättningar att inhämta åsikter och intressen från allmänheten

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. Vi önskar att den ytterligare tid som utredningarna får leder till att utredningarna i större utsträckning kan anpassa sig efter organisationernas förutsättningar för medverkan.

Överväganden och förslag om möjligheterna att påverka genom icke-institutionella kanaler

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. Det är viktigt att se skillnad på idéburna demokratiska föreningar och kommersiella intressen som lobbar mot politiken med egna vinstsyften. Det civila samhällets särart är viktigt att ta hänsyn till när en formulerar förslag som riskerar att inskränka ideella och idéburna föreningars möjlighet att företräda sina medlemmars intressen.

Folkmotion bör införas i riksdagen

LSU ställer sig positiv till att förslag införs som gör att unga och ungdomsorganisationer får en ytterligare väg till påverkan. Det är emellertid viktigt att metoden görs tillgänglig, att det ska vara tydligt hur en bör skriva en motion för att den ska kunna fylla sitt syfte, och lyfta den fråga en önskar. För att möjliggöra snabbare processer, och därmed utöka antalet politiska processer som går att påverka, bör en folkmotion tas upp i Riksdagen efter sex månader eller *när motionen har samlat tillräckligt många namn*.

Vi önskar också att utredningen funderar över om det är önskvärt att göra vissa begränsningar i möjligheterna till folkmotion. En sådan begränsning som vi gärna ser är att exempelvis populistiska motioner, som inte kommer att gå igenom riksdagen på grund av att de strider mot grundlagen, begränsas så att de inte cirkulerar och samlar underskrifter.

Stärk insynen i riksdagens arbete

LSU ställer sig bakom utredningens förslag

11. Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting

Medlemmarna ska ha förutsättningar att delta

Den nationella ungdomspolitikerna slår fast att alla unga ska ha inflytande över samhällsutvecklingen, och för att det ska vara möjligt måste det lokala beslutfattandet - där en stor del av de beslut som fattas som är allra närmast unga - inkludera unga. Det är bra att utredningen belyser behovet av ökad kunskap om demokratin för att fler ska kunna delta. LSU ser också att det finns ett behov av kunskapsutjämning under dialogerna, att också personer som inte har kunskap om exakt alla regler och begränsningar som finns kring ett förslag, ska kunna delta och bli hörd utan att bli förminskade eller förlöjligade.

LSU ser också positivt på det förslag som bereds om att ideella föreningar vars styrelse har säte i kommunen, eller som bedriver verksamhet i kommunen ska räknas som medlemmar.

Riktlinjer eller principer för hur samråd och medborgardialoger ska genomföras

Tydlighet och transparens ökar tillgängligheten i politiska beslutsprocesser. Det är lättare att som ung person delta i en medborgardialog för första gången om det finns riktlinjer och ett tydligt syfte som en kan ta del av. LSU delar därför utredningens bedömning om att fullmäktige bör anta riktlinjer eller principer för medborgardialog och samråd.

En genomtänkt sammanhållen demokratipolicy

Ungas inflytande och delaktighet i demokratin har i många kommuner blivit en fråga för kultur och fritids-sektioner eller motsvarande. Enligt LSU är det som djupt problematiskt när ungas inflytande på det sättet begränsas till att gälla ett fåtal frågor. En sammanhållen demokratipolicy som antas av fullmäktige ser vi skulle kunna placera ansvaret för ungas inflytande i demokratin på rätt plats.

LSU tror också att ett systematiskt demokratiarbete kan medföra att kommuner och landsting får tydligare överblick av de lokala demokratiska processerna. Det kan i sin tur leda till att det blir lättare att identifiera de grupper som är exkluderade eller underrepresenterade i demokratin, och att påbörja ett arbete för att öka inkluderingen och stärka grupperna utifrån deras egna behov och förutsättningar. LSU ställer sig därför positiv till utredningens förslag om en genomtänkt och sammanhållen demokratipolicy.

Medborgarrådets syfte bör klargöras

Det är viktigt att det finns ett fastställt syfte för såväl medel för ungas egen organisering som för ungdomsråd eller motsvarande råd som samlar unga. Ett genomtänkt syfte kan vara helt avgörande när en kommun står inför besparingar eller omorganisering. LSU menar emellertid att det är viktigt *hur* ett sådant syfte formuleras. En syftesbeskrivning bör formuleras för att stärka och beskriva legitimiteten för ungdomsråden, men ska inte styra inriktning eller verksamhet.

När kommunen går in och styr form och agenda eller formulerar snäva syftesbeskrivningar för råd där unga har inflytande innebär det en risk att råden blir alibistrukturer istället för att vara plattformar där unga kan ha makt över sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Det finns också en risk att självständigheten begränsas, eller rådets möjlighet att kritisera kommunen. Därför anser vi att kommuners möjligheter att styra syfte och form för medborgarråden bör begränsas till sådana formuleringar eller strukturer som stärker rådets egen autonomi, röstbärande och engagemanget hos rådets ledamöter.

Information om demokratisk delaktighet på webben

LSU ser det som en självklarhet att kommuner och landsting ska använda sina hemsidor för att tillgängliggöra och sprida information om den lokala demokratin. Det är också viktigt att kommunerna och landstingen ser över sina hemsidor och gör dem mer användarvänliga. Det hjälper inte att information ligger på en hemsida om den inte går att hitta för personer som inte är anställda inom kommunen och är vana att navigera på sidan. Också unga personer som kanske inte har kunskap om hela kommunorganisationen ska kunna få information om sina möjligheter till demokratiskt inflytande via kommunens hemsida.

12. Det förstärkta folkinitiativet

Det är bra att utredningen lägger förslag för att förtydliga bestämmelserna kring folkinitiativet. Transparens och tydlighet skapar ett mer tillgängligt demokratiskt verktyg. LSU ställer sig därför positiva till samtliga förslag som bidrar till detta.

Underlätta insamling av namnunderskrifter

Det är positivt att utredningen lägger förslag om att anpassa systemet för namnunderskrifter till digitaliseringen. Digitala underskrifter har många fördelar. Framförallt är det ett sätt att nå ut med ett initiativ till en bredare grupp människor, där det inte är avgörande var i en stad en person bor eller i vilka kretsar hen rör sig. Det är också lättare att tillgängliggöra digitala initiativ till fler personer, genom att exempelvis erbjuda översättningar till olika språk.

En nationell webbplats för namninsamlingar upprättas

Med anledning av förslaget om att godkänna namnunderskrifter som samlats in via internet, ser vi det som en logisk följd att en också lägger ett förslag som möjliggör för detta i praktiken. LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Samråd vid formulering av fråga

Det är viktigt att den personen eller den grupp som tagit initiativ till en folkomröstning har stort inflytande under hela processen. För att det ska kännas tryggt att som medborgare ta ett initiativ är det centralt att en vet att initiativet som en driver inte kommer att "kidnappas" och snedvridas när frågan ska formuleras. Det handlar ytterst sett om att värna medborgarnas tillit till det demokratiska systemet. LSU ställer sig därför bakom utredningens förslag.

Uttalande om resultatet i den kommunala folkomröstningen

Vi vet politiskt engagemang både kan leda unga personer in i tillit till det politiska systemet, och in i misstro och besvikelse. Ett sätt att undvika det senare är att politiken är tydlig och transparent med sitt förhållningssätt i alla sammanhang där medborgarna inkluderas i det politiska beslutsfattandet. LSU ställer sig därför bakom utredningens förslag om ökad tydlighet från kommuner och landsting om under vilka förutsättningar en är beredd att följa resultatet av en folkomröstning.

13. Medborgarförslag och folkmotion

Folkmotion ersätter medborgarförslag

LSU ställer sig ytterst tveksamma till utredningens förslag. Som vi ser det är medborgarförslagen och folkmotionerna två verktyg som inte står emot varandra. Kommuner bör kunna välja att ha båda verktygen. Några av de problem vi identifierat med folkmotionen är att det ställer höga krav på den enskilde att mobilisera en stor mängd människor i kommunen. Detta problematiseras inte tillräckligt i utredningen. Vi ser en överhängande risk i att de personer som kommer kunna mobilisera tillräckligt många personer kommer vara A) resursstarka, B) väletablerade och med brett kontaktnät. Det vill säga, troligtvis kommer detta vara ett verktyg som kommer nyttjas av personer som redan deltar i det politiska samtalet i hög utsträckning. Att ta bort medborgarförslagen till förmån för folkmotion ser vi därför inte som något som kommer gynna grupper som är underrepresenterade i det demokratiska samtalet idag.

14. Ungas inflytande och delaktighet

Övervägande och förslag om ungas inflytande och delaktighet

Vi instämmer med utredningen om att det är av yttersta vikt att unga stärks till att vara aktiva samhällsmedborgare. Det gäller på såväl lokal som nationell nivå. Vi anser därför att uppmaningen till kommuner och landsting om att aktivt arbeta för att inhämta ungas åsikter inför politiska beslut även ska omfatta regeringskansliet och riksdagen.

Utredningen menar att den politiska jämlikheten ska säkras genom att de forum som används för att inhämta ungas åsikter inför politiska beslut är representativa för gruppen unga i sin helhet. Vi menar att detta är problematiskt av en rad anledningar. För det första är det omöjligt att skapa helt representativa forum. Eftersom utredningen väljer att inte precisera vilka parametrar som ska tas i beaktan i strävan efter representativitet, riskerar det dessutom att bli enskilda personers godtyckliga

uppfattning om representativitet som blir styrande. För det andra menar vi att det är helt fel sätt att möta unga som väljer att organisera sig. Unga som organiserar sig för att ta makt över sina liv och för att påverka sitt omgivande samhälle, bör uppmuntras och stödjas i den organiseringen, och inte mötas av härskartekniker så som att förväntas återspegla gruppen unga i sin helhet innan deras röst räknas. För det tredje menar vi att det inte är ett självändamål att alla forum är representativa. I olika forum avhandlas olika typer av frågor och det rimliga förfarandet bör vara att en frågar sig vilken sammansättning som tjänar det specifika forumets syften.

Det är det offentliga ansvar att se till att hela gruppen unga inkluderas i det politiska beslutsfattandet. Om ett forum för inflytande inte är representativt är det det offentliga ansvar att se till att även de röster inte kommit till tals, tillfrågas. Detta ansvar kan det offentliga inte avsäga sig och lägga över på de unga som väljer att organisera sig.

Som paraplyorganisation för Sveriges ungdomsorganisationer vet vi att det finns en stark vilja inom det unga civilsamhället att nå ut med sin verksamhet till fler unga. Det offentliga bör stödja organisationer i civilsamhället som vill jobba med inkludering genom att upprätta stödstrukturer och bidrag som kan användas för det ändamålet.

Försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder

LSU har många medlemsorganisationer som driver frågan om sänkt rösträttsålder. Vi har också tagit del av forskning på området och har noterat att en sänkt rösträttsålder skulle kunna leda till ökad delaktighet och makt hos unga. LSU avvaktar årsmötets beslut i frågan om hur vi ställer oss till sänkt rösträttsålder och ber att få återkomma till regeringskansliet med vår åsikt kring detta i november 2016.

Unga ska ges reella möjligheter till inflytande i kommuner och landsting

LSU ställer sig bakom utredningens förslag med följande tillägg:

Organisering skapar ökad självständighet och makt för alla unga. Genom att människor med en gemensam agenda går samman i demokratiska organisationer stärks deras möjligheter att påverka samhällets utveckling. Ungas inflytande är tätt sammanvävt med ungas organisering, varför en av de viktigaste insatserna en kan göra för att lyfta de unga perspektiven, är att skapa goda förutsättningar och robusta stödsystem för ungas egen organisering.

En genomtänkt och sammanhållen ungdomspolicy

LSU delar utredningens uppfattning om att kommuner och landsting bör anta en ungdomspolicy eller ett ungdomspolitiskt handlingsprogram. LSU vill också understryka vikten av att lokalt antagna ungdomspolicies har sin utgångspunkt i den nationella ungdomspolitiken och att de erkänner ungdomspolitiken som sektorsövergripande.

Öka skolelevs kunskaper om formerna för medborgerligt inflytande

LSU ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag. Men vi menar att kunskap om former för medborgerligt inflytande också borde innefatta kunskap om det lokala civilsamhället, eftersom det är den främsta arenan för inflytande vid sidan om de formella institutionerna.

Samverkan mellan skolor och den lokala politiska förvaltningen.

LSU ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag. Men för att nå en ökad förståelse för demokratins funktionssätt menar vi att skolelever också bör träffa företrädare för civilsamhällets organisationer på lokal nivå.

Stärk ungas egen organisering, föreningskunskap och främja föreningsengagemanget i skolan

LSU är mycket positiva till utrednings förslag, men vi ser att det idag finns sådant som försvårar eller omöjliggör ungas organisering i skolan. Vi anser därför att en förenklingsjakt, likt den som initierats för att undanröja hinder för företagare, bör uppdras åt relevant myndighet för att undanröja hinder och främja ungas organisering på skolan. I tidigare undersökningar som LSU tagit fram, bland annat "Med vilket syfte" från 2012, ser vi att den kommunala stödstrukturer som är tänkta att underlätta för ungas organisering lokalt ofta är utformade med idrotten som norm. En generaliserad bild är att åldersgränserna är snävare, det ställs höga krav på antalet år en förening ska ha varit verksam, antalet medlemmar behöver vara högre och man ställer krav på flera policydokument än vad som görs på nationell nivå. Vi ser att detta leder till att färre ungdomsföreningar än idrottsföreningar kan få tillgång till kommunalt stöd och i och med det också få samma tillgång till och kontakt med kommunen. Dessa hinder bör ingå i en förenklingsjakt enl. ovan.

LSU vill också understryka att alla unga inte har möjlighet att organisera sig utifrån sina intressen på sin skola. Det är svårt att starta en förening för unga hörselskadade om en är den enda personen med en sådan funktionsvariation på skolan. Därför är det viktigt att stödet till ungas egen organisering är starkt och ger unga goda förutsättningar att organisera sig utifrån sina egna intressen och utifrån sina egna förutsättningar.

De politiska studentförbunden bör ha förutsättningar att verka på högskolorna.

LSU ställer sig bakom utredningens förslag. Vi ser också fram emot den utredning som ska lägga fram förslag om hur en kan säkerställa att de demokratiska partipolitiska ungdomsförbunden har tillträde till grund- och gymnasieskolan.

15. Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning

Överväganden och förslag om delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning

Målet för den nationella ungdomspolitiken är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Idag ser det väldigt olika ut inom gruppen unga, om målet är nära på uppfyllt, eller om det finns många kvarstående hinder. Vi vet att unga med funktionsvariation uppger att de har sämre levnadsvillkor, mindre makt att forma sina egna liv och mindre inflytande i samhället än andra unga. Den situationen kan vi aldrig slå oss till ro med. Det offentliga måste, utöver att garantera tillgängligheten i samhället, även aktivt verka för alla människors delaktighet. LSU ställer sig därför mycket positiva till förslag som avser stärka inflytandet och delaktigheten för personer med funktionsvariationer.

Demokratisk delaktighet ska utgöra ett mål i funktionshinderpolitiken

LSU ställer sig mycket positiva till utredningens förslag. Att den demokratiska delaktigheten säkerställs för personer med funktionsvariation ser vi som en förutsättning för att vi i övrigt ska ha en skarp och relevant funktionshinderspolitik.

Unga med funktionsvariationens egen organisering är en grundsten i gruppens möjlighet till inflytande i samhället. Demokratisk delaktighet kan en därför inte säkerställa utan att en skapar goda förutsättningar för gruppens delaktighet i civilsamhället. Vi har därför två förslag som följd till denna inriktning:

1. Om demokratisk delaktighet blir ett mål i funktionshinderspolitiken, menar vi att en samtidigt bör lägga till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor som en strategisk myndighet inom funktionshindersstrategin.
2. Stödet till samlingsorganisationer/paraplyorganisationer inom funktionsområdet som delas ut av Socialstyrelsen till HSO och Lika Unika bör ses över för att även omfatta och stärka samlingsorganisationer för unga med funktionsvariationer.

Insatser för att öka valdeltagandet för personer med funktionsnedsättning

LSU vill att alla unga röstar. Vi vet att unga med funktionsvariationer röstar i lägre grad än andra unga, och befolkningen som helhet. LSU ställer sig därför bakom förslaget om insatser för att öka valdeltagandet för personer med funktionsvariation.

Rätt till särskilt stöd och särskild service vid genomförandet av politiska förtroendeuppdrag

LSU ställer sig bakom utredningens förslag.

Tillgängliga lokaler för politiska möten

Det bör vara en självklarhet att de lokaler som används för politiska möten är tillgängliga. Vi vet att det dessvärre inte ser ut så idag. Enligt en rapport från Boverket är det primärt resurser och kompetens som står i vägen för att lokaler tillgängliggörs i kommuner runt om i landet. Det som saknas är inte viljan. För att detta förslag ska kunna genomdrivas på riktigt ser vi därför att en skulle behöva komplettera med ett förslag om hur resurser och kompetens kan fördelas eller frigöras på ett sådant sätt att lokaler på riktigt tillgängliggörs.

Ökad tillämpning av beslutsfattande på distans

Det kan finnas en rad olika anledningar till att personer har svårt att närvara vid politiska möten, som inte alla går att avhjälpa genom fullt tillgängliga lokaler. LSU vill att alla unga, oavsett livssituation och funktionalitet, ska inkluderas i politiskt beslutsfattande och vi menar därför att en bör använda de metoder och den teknik som utvecklats för att möjliggöra det. LSU ställer sig därför bakom utredningens förslag om ökad tillämpning av beslutsfattande på distans.

Funktionshinderråd ska finnas i alla kommuner och landsting

Det är bra att det redan idag finns funktionshinderråd i många av landets kommuner och landsting, och positivt att utredningen lägger ett förslag för att det ska bli än fler. Vi vill med det sagt göra följande medskick: Vi ser att många ungdomsorganisationer som samlar unga med funktionsvariation inte finns representerade i funktionshinderråd och att unga perspektiv därmed uteblir. Unga med funktionsvariation utgör en dubbel minoritet i politiska rum. Risken är stor att en

varken släpps in i funktionshinderråd där vuxna träffas eller i inflytanderåd för unga. Det här problemet är strukturellt och det behöver vidtas åtgärder för att garantera att unga med funktionsvariation inkluderas i politiskt beslutsfattande. LSU ser att detta är en extra stor utmaning på den lokala nivån.

Rebecka Prentell
Ordförande, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer